

Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter;

utfärdad den 11 juni 1998.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1981:691) om socialavgifter²

dels att 4 kap. 8 och 10 §§ samt 5 kap. 4 § skall upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 1–5 §§, 3 kap. 1 och 3–5 a §§ samt 4 kap. 1–4, 6 och 7 §§ skall ha följande lydelse.

1 kap.

1 §³ I denna lag ges bestämmelser om avgifter för finansiering av den allmänna försäkringen, ålderspensioneringen och vissa andra sociala ändamål.

Att denna lag tillämpas även i fråga om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster framgår av lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

Om nedsättning av socialavgifter som regionalpolitiskt stöd finns särskilda bestämmelser. Föreskrifter om avdrag vid beräkning av arbetsgivaravgifter finns i lagen (1995:287) om anställningsstöd och i lagen (1995:411) om tillfällig avvikelse från lagen (1981:691) om socialavgifter.

2 §⁴ Avgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som är arbetsgivare. Egenavgifter skall betalas av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och som har inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § lagen om allmän försäkring eller 2 kap. lagen om inkomstgrundad ålderspension. Med inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 och 2 a §§ lagen om allmän försäkring skall även likställas inkomst för eget arbete i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar.

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring eller enligt be-

¹ Prop. 1997/98:151, bet. 1997/98:SfU13, rskr. 1997/98:315 och 316.

² Lagen omtryckt 1989:633.

Senaste lydelse av

4 kap. 8 § 1995:658

4 kap. 10 § 1995:852.

³ Senaste lydelse 1995:414.

⁴ Senaste lydelse 1998:338.

stämnelserna i 2 kap. 10 § första stycket, 11 eller 12 § lagen om inkomstgrundad ålderspension är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. Med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall i denna lag likställas inkomst i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar samt kostnadsersättning som inte enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) undantas vid beräkning av skatteavdrag. I fråga om skattepliktig intäkt enligt kommunalskattelagen (1928:370) i form av rabatt, bonus eller annan förmån som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen, anses som arbetsgivare, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen. I fråga om skattepliktig intäkt enligt kommunalskattelagen i form av en förmån eller ersättning, som getts ut eller anses utgiven av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, skall den hos vilken den skattskyldige är anställd i Sverige anses som arbetsgivare, om förmånen eller ersättningen har sin grund i anställningen i Sverige och det inte finns något anställningsförhållande mellan utgivaren av förmånen eller ersättningen och den skattskyldige.

2 kap.

1 §⁵ En arbetsgivare skall på det avgiftsunderlag som anges i 3–5 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgift med 7,50 procent,
2. efterlevandepensionsavgift med 1,70 procent,
3. ålderspensionsavgift med 6,40 procent,
4. föräldraförsäkringsavgift med 2,20 procent,
5. arbetsskadeavgift med 1,38 procent,
6. arbetsmarknadsavgift med 5,84 procent.

Arbetsgivare som avses i 1 kap. 2 § andra stycket skall dock beträffande ersättning som avses i 2 kap. 11 eller 12 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension betala endast ålderspensionsavgift.

2 §⁶ En arbetsgivare som sysselsätter sjömän skall på den ersättning som utgetts till sådana för varje år betala även sjömanspensionsavgift med 1,20 procent.

I fråga om sjömän skall sjukförsäkringsavgift och arbetsmarknadsavgift beräknas efter de procentsatser som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket årligen fastställer. Procentsatserna skall utgöra den andel av de i 1 § första stycket 1 och 6 angivna procentsatserna som svarar mot förhållandet mellan antalet svenska sjömän och hela antalet sjömän på svenska handelsfartyg i medeltal för den 30 september de tre år som närmast föregått det år då procentsatserna fastställs. Hänsyn skall därvid inte tas till fartyg med en bruttodräktighet understigande 300. Procentsatserna beräknas med två decimaler.

Med sjömän avses i denna lag arbetstagare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 49 § kommunalskattelagen (1928:370).

⁵ Senaste lydelse 1997:938.

⁶ Senaste lydelse 1996:1335.

3 §⁷ Underlag för beräkning av avgifterna är summan av vad arbetsgivaren under året har utgett som lön i pengar eller annan ersättning för utfört arbete eller eljest med anledning av tjänsten, dock inte pension, eller andra skattepliktiga förmåner. I underlaget skall även ingå sådan annan ersättning för utfört arbete som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Med lön likställs

1. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),
2. kostnadsersättning som inte enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) undantas vid beräkning av skatteavdrag,
3. ersättning som en arbetsgivare utger till en allmän försäkringskassa som följd av bestämmelsen i 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön.

Ersättning som avses i andra stycket 3 skall anses som ersättning till arbetstagare vid tillämpning av 4 och 5 §§.

4 §⁸ Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från

1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till 1 000 kronor,
3. ersättning till arbetstagare vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning, föräldrapenning eller rehabiliteringspenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 §, 4 kap. 18 § eller 22 kap. 12 § lagen (1962:381) om allmän försäkring,
4. ersättning för vilken skall betalas särskild inkomstskatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,
5. ersättning som en arbetsgivare utgett till barn för arbete som utförts i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för ersättningen inte får göras vid inkomsttaxeringen,
6. ersättning till den del denna motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagare haft att täcka med ersättningen,
8. ersättning för arbete som har utförts utomlands, till den del denna inte räknas som lön enligt 2 kap. 3 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension eller enligt 2 kap. 16 § andra stycket samma lag inte är pensionsgrundande inkomst,
9. ersättning för skiljemannauppdrag i fall där parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet,
10. ersättning som på grund av bestämmelserna i 5 § lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige inte utgör skattepliktig intäkt,
11. ersättning som avses i 3 kap. 2 a § lagen om allmän försäkring,
12. intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370),
13. sådan ersättning som enligt 1 § första stycket 1–5 lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt,
14. ersättning till en och samme idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och

⁷ Senaste lydelse 1997:526.

⁸ Senaste lydelse 1996:1218. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte uppgått till ett halvt prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring,

15. före utgången av år 1992 utbetalade ersättningar från en vinstandelsstiftelse, som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring, till den del de inte utgör ersättning för arbete för stiftelsens räkning,

16. sådan ersättning från en vinstandelsstiftelse eller en annan juridisk person med motsvarande ändamål från vilken enligt de fyra sista meningarna i 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring skall bortses vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst,

17. ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter och utgår på grund av ansvarighetsförsäkring vilken åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,

18. ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993 och ersättningen utgår på grund av sådan ansvarighetsförsäkring som anges i 17,

19. ersättning enligt 2 kap. 5 § lagen om inkomstgrundad ålderspension.

Bestämmelsen i första stycket 6 är tillämplig endast om kostnaderna kan beräknas uppgå till minst 10 procent av arbetstagarens ersättning från arbetsgivaren under utgiftsåret. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får fastställa schablon för beräkning av arbetstagares kostnader i viss verksamhet. Schablonen skall avse bestämda yrkesgrupper och grundas på de genomsnittliga kostnaderna inom respektive grupp.

Bestämmelserna i första stycket 17 och 18 gäller endast ersättning som inte avser de första 180 dagarna efter skadetillfället och som för en och samme arbetstagarer beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

I fråga om inkomst från fåmansföretag och fåmansägt handelsbolag skall föreskrifterna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas vid bestämmande av avgiftsunderlaget.

5 §⁹ Vid bestämmande av underlaget för beräkning av ålderspensionsavgift skall även medräknas ersättningar som utgör inkomst av anställning enligt 2 kap. 10 § första stycket, 11 § första stycket eller 12 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Ersättningar för arbete utanför Sverige till arbetstagarer som inte är svenska medborgare och som inte heller är bosatta här, skall inte medräknas.

Vid bestämmande av underlaget för beräkning av annan avgift än ålderspensionsavgift skall bortses från ersättningar till arbetstagarer som vid årets ingång fyllt 65 år. Detsamma gäller ersättningar till arbetstagarer som inte varit försäkrade enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

3 kap.

1 §¹⁰ En försäkrad som avses i 1 kap. 2 § skall på det avgiftsunderlag som anges i 3–5 §§ för varje år betala

⁹ Senaste lydelse 1990:658.

¹⁰ Senaste lydelse 1997:938.

1. sjukförsäkringsavgift med 8,23 procent,
2. efterlevandepensionsavgift med 1,70 procent,
3. ålderspensionsavgift med 6,40 procent,
4. föräldraförsäkringsavgift med 2,20 procent,
5. arbetsskadeavgift med 1,38 procent,
6. arbetsmarknadsavgift med 3,30 procent.

3 §¹¹ Egenavgifter i annan form än ålderspensionsavgift beräknas inte för år efter det då den försäkrade fyllt 65 år.

Andra avgifter än ålderspensionsavgift betalas inte av den som vid utgången av inkomståret inte var inskriven hos allmän försäkringskassa, utom för det fall att detta berott på att den försäkrade inte uppnått den ålder som enligt 1 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring krävs för inskrivning hos allmän försäkringskassa. Sådana avgifter betalas inte heller av den som för någon del av samma år uppburit hel förtidspension enligt lagen om allmän försäkring eller för hela året uppburit hel ålderspension enligt nämnda lag.

Ålderspensionsavgift betalas inte för det år då den försäkrade avlidit.

Avgift betalas inte då avgiftsunderlaget understiger 1 000 kronor.

4 §¹² Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 1 och 4–6 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Med inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 och 2 a §§ lagen om allmän försäkring skall även likställas andra skattepliktiga förmåner än pengar.

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 2 och 3 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 2 kap. 6 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

5 §¹³ Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från ersättning för arbete för någon annans räkning, om ersättningen från denne under året inte uppgått till 1 000 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte om ersättningen utgör inkomst av näringsverksamhet.

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall vidare bortses från inkomst som avses i 2 kap. 6 § första stycket 4 lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Vid beräkningen av inkomst av annat förvärvsarbete gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 2, 13 och 15 kap. lagen om inkomstgrundad ålderspension.

5 a §¹⁴ Vid beräkning av egenavgifter får avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget beräknat enligt 4 § första stycket, dock högst med 9 000 kronor per år. Om den försäkrade under året även betalat ut lön eller annan förmån till arbetstagare och som arbetsgivare gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 5 a §, får dock avdrag från egenavgifterna med-

¹¹ Senaste lydelse 1990:658.

¹² Senaste lydelse 1996:1066.

¹³ Senaste lydelse 1990:658.

¹⁴ Senaste lydelse 1997:437.

ges högst med ett så stort belopp att det sammanlagda avdraget från egenavgifterna och arbetsgivaravgifterna inte överstiger 42 600 kronor per år.

Om den försäkrade är delägare i ett handelsbolag får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till handelsbolagets inkomster för samtliga delägare i handelsbolaget inte överstiga 42 600 kronor per år. Avdraget fördelas mellan delägarna i proportion till hur den skattepliktiga inkomsten från handelsbolaget fördelas mellan dem. Kan en eller flera av delägarna helt eller delvis inte utnyttja avdraget får resterande avdrag fördelas mellan övriga delägare på motsvarande sätt. Om handelsbolaget under året även betalat ut lön eller annan förmån till arbetstagare och som arbetsgivare gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 5 a §, skall delägarna medges avdrag från egenavgifterna högst med så stort belopp att delägarnas sammanlagda avdrag från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget och handelsbolagets avdrag från arbetsgivaravgifterna inte överstiger 42 600 kronor per år.

Avdrag enligt första stycket skall i angiven ordning avse arbetsmarknadsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften, efterlevandepensionsavgiften och föräldraförsäkringsavgiften.

4 kap.

1 §¹⁵ Sjukförsäkringsavgifter förs till staten för finansiering av

1. kostnader för sjukpenning m.m. enligt 3 kap., folkpension i form av förtidspension enligt 7 kap. för personer som har rätt till tilläggspension i form av förtidspension enligt 13 kap., tilläggspension i form av förtidspension enligt 13 kap. och rehabiliteringsersättning m.m. enligt 22 kap., allt enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. Centrala studiestödsnämndens kostnader med anledning av att sådana studielån som belöper på en studerandes sjukperiod enligt studiestödslagen (1973:349) inte skall återbetalas,

3. vissa av de allmänna försäkringskassornas förvaltningskostnader,

4. kostnader enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,

5. den allmänna försäkringens kostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön och

6. statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som belöper på förmåner som finansieras med sjukförsäkringsavgiften.

2 § Efterlevandepensionsavgifter förs till staten för finansiering av folkpension i form av efterlevandepension enligt 8 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring och tilläggspension i form av efterlevandepension enligt 14 kap. samma lag, änkepension enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1988:881) om ändring i lagen om allmän försäkring samt kostnader för förvaltning av efterlevandepension och änkepension.

3 §¹⁶ Fördelningen av influtna ålderspensionsavgifter skall göras enligt följande. Den andel som beräknas utgöra avgifter för inkomster som överstiger 8,06 förhöjda prisbasbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring förs till staten. Den andel som beräknas motsvara pensionsrätt för premiepension för samma år förs till Riksgäldskontoret för tillfällig förvaltning. Återstoden förs till *Allmänna pensionsfonden* med vars tillgångar kostnaderna för försäkringen för inkomstpension och tilläggspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och tilläggspension i form av ålderspension enligt lagen om allmän försäkring skall täckas.

Regeringen skall för varje år fastställa de andelar som anges i första stycket efter förslag från Riksförsäkringsverket. Skillnaden mellan beräknade belopp och de belopp som slutligt framräknas för det aktuella året skall regleras vid en kommande överföring.

Medel som regleras gentemot staten skall beräknas med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483) och medel som regleras gentemot Riksgäldskontoret med sådan avkastning som anges i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

4 § Föräldraförsäkringsavgifter förs till staten för finansiering av föräldrapenningförmåner enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring, kostnader för förvaltning av föräldrapenningförmåner och för finansiering av statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som belöper på sådana förmåner.

6 §¹⁷ Arbetskkadeavgifter förs till staten för finansiering av ersättningar enligt lagen (1976:380) om arbetskkadeförsäkring och motsvarande äldre bestämmelser, kostnader för förvaltning av sådana ersättningar och för finansiering av statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som belöper på ersättningar som finansieras med arbetskkadeavgifter.

7 §¹⁸ Arbetsmarknadsavgifter förs till staten för finansiering av

1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
2. kostnader för tillsyn av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
3. utbildningsbidrag i form av dagpenning till deltagare i arbetsmarknadsutbildning, yrkesinriktad rehabilitering eller sådan verksamhet för ungdomar mellan 20 och 24 år som anordnas av en kommun, under förutsättning att deltagarna uppfyller villkoren för inkomstrelaterad ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring,
4. kostnader enligt lönegarantilagen (1992:497) och
5. statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som belöper på förmåner som finansieras med arbetsmarknadsavgifter.

¹⁶ Senaste lydelse 1997:938.

¹⁷ Senaste lydelse 1994:240.

¹⁸ Senaste lydelse 1997:249.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 1, 4 och 5 §§ tillämpas i fråga om avgiftspliktig ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 1999.
3. De nya bestämmelserna i 3 kap. 1 och 3 §§ tillämpas på inkomster som uppbärs från och med den 1 januari 1999. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1998 skall, om den försäkrade inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1998 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.
4. Äldre bestämmelser i 2 kap. 4 § första stycket 2 och 5 § andra stycket samt i 3 kap. 3 § första och tredje styckena gäller fortfarande för personer som är födda 1937 eller tidigare. Vid tillämpning av 3 kap. 3 § tredje stycket i dess äldre lydelse skall med tilläggs pensionsavgift avses ålderspensionsavgift och med ålderspension enligt lagen om allmän försäkring likställas ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.
5. Under år 1999 skall influtna ålderspensionsavgifter enligt 4 kap. 3 § fördelas på så sätt att 7 procent förs till staten och 32 procent placeras på konto hos Riksgäldskontoret. Återstoden förs till Allmänna pensionsfonden.
6. Riksförsäkringsverket skall för åren 1995–1997 beräkna framkomna skillnader mellan gjorda överföringar och ett belopp som motsvarar summan av fastställda pensionsrätter för premiepension för dessa år. Reglering av framkomna skillnader skall göras senast i juni 1999. Sådan reglering avseende år 1998 skall göras senast i april 2000.
7. Under åren 1999 och 2000 skall vad som i 4 kap. 3 § sägs om vilka kostnader tillgångarna i den Allmänna pensionsfonden skall täcka också avse folkpension i form av ålderspension enligt 6 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring till personer som har rätt till tilläggspension i form av ålderspension enligt 12 kap. samma lag samt kostnader för förvaltning av sådan folkpension.
8. Har regeringen före utgången av år 1998 ingått överenskommelse med främmande makt avseende folk- och tilläggspension utgör vid tillämpningen av överenskommelsen från och med den 1 januari 1999 fem procentenheter av sjukförsäkringsavgiften finansiering av sådan pension.

På regeringens vägnar

THOMAS ÖSTROS

Peter Kindlund
(Finansdepartementet)